

proHáló érték

A proHáló időszakai kiadványa

2011. október
V. évfolyam 2. szám

Az önkéntesség bibliográfiája

Magyar nyelvű tanulmányok, kutatások:

- Czike Klára: Önkéntesség számokban, 2002
 Czike Klára-Kuti Éva: Önkéntesség, jótékonyág, társadalmi integráció 2006
 Czike Klára-Kuti Éva: Önkéntesség, jótékonyág, társadalmi integráció-mellékletek 2006
 Czike Klára-Kuti Éva: Lakossági adományok és önkéntes tevékenységek (Gyorsjelentés a 2004-es felmérés eredményeiről)
 Czike Klára-Bartal Anna Mária: Nonprofit szervezetek és önkéntesek-új szervezeti típusok és az önkéntes tevékenységet végzők motivációi és szervezeti típusok az önkéntesek foglalkoztatásában
 F. Tóth András-Nagy Ádám: Humán infrastruktúra-önkéntesség (Civil Szemle 2009. VI. évfolyam 1-2.szám)
 Kuti Éva: Vállalati adományozó-nonprofit szervezeteknek nyújtott vállalati támogatások Kutatási zárójelentés 2004
 Ochman, Malgorzata – Jordan, Pawel: Az önkéntesség, mint értékes szervezeti erőforrás, 1997
 Önkéntes Központ Alapítvány-Önkéntesség Magyarországon konferenciakötet 2003
 Szigeti Ferenc Albert: Az önkéntesség szerepe a fejlett piacgazdaságban (Szakdolgozat), 2003
 Péterfi Ferenc: Az önkéntességről 2002

Angol nyelvű tanulmányok:

- GHK: Study on Volunteering in The European Union – Country Report Hungary
 GHK: Study on Volunteering in the EU - Volunteering in Sport – Hungary
 UN Volunteers – Laws and Policies Affecting Volunteerism Since 2001
 Czike Klára-Kuti Éva: Citizen's donations and voluntary activities, 2005 – angol nyelvű

A tanulmányok letölthetőek: <http://www.onkentes.hu/cikkek/letoltheto-tanulmanyok>

Könyvajánló:

- 1.) Az önkéntesség, mint értékes szervezeti erőforrás, Malgorzata Ochman – Pawel Jordan, 1997

Igen fontos és figyelemre méltó jelenség volt a kelet- és közép-európai rendszerváltozások során – a nyolcvanas-kilencvenes években – a nonprofit szektor újjászületése és fejlődése. Ezek a szervezetek az élet legkülönbözőbb területein működnek – pl. egészségügy, oktatás, idősgondozás, környezetvédelem, emberi jogok, szellemi és testi fogyatékosok segítése, stb. –, ezáltal egy folyamatosan növekvő és mozgásban lévő civil társadalomról beszélhetünk. Ehhez a képhez azonban az is hozzátartozik, hogy a civil szférának ezekben az országokban még számos problémával kellett szembenéznie a kilencvenes években, mint például a közvélemény és a politika alacsony fokú támogatása, vagy a szervezetek működését korlátozó adó- és jogszabályok. Ez a munka az önkéntesek szektorbeli szerepével foglalkozik, azzal, hogy ők miként erősíthetik a civil szervezetek működését.

- 2.) Czike Klára-Kuti Éva: Önkéntesség, jótékonyág, társadalmi integráció 2006

„A piacgazdaság megjelenésével átrendeződtek az egyének és a csoportok közötti kapcsolatok. E kötetben azt vizsgáljuk, hogy a mai magyar társadalomban – a legerősebb, családi-baráti kapcsolódásokon kívül – mások számára nyújtott támogatások, fejlesztések formájában milyen szolidaritási, közösségerősítő elemek vannak jelen.”

- 3.) Czike Klára – Bartal Anna Mária: Nonprofit szervezetek és önkéntesek-új szervezeti típusok és az önkéntes tevékenységet végzők motivációi és szervezeti típusok az önkéntesek foglalkoztatásában

Czike Klára és Bartal Anna Mária könyve új megközelítést, foglalkoztatáspolitikai szempontból is fontos megállapításokat tesz a hazai önkéntes tevékenységgel kapcsolatban. A könyv bemutatja az önkéntes tevékenységet végzők motivációit, az önkénteseket foglalkoztató nonprofit szervezetek jellemzőit, a gyakorlati tevékenységnek azt a hasznát, hogy az önkéntes egy valószínűleg társadalmi közegben mozog és szerzi meg a környezet legkülönbözőbb információit.

Összeállította:

Knyihár Éva

Nevelők Háza Egyesület

Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Szakmai vezető

A proHáló Hálózat kiadványai

Kedves Olvasó!

2011 az Önkéntesség Európai Éve, melynek során az önkéntesség került a középpontban az unió 27 országában. Ez évben Magyarországon is nagyszabású rendezvények zajlanak, igyekeznek felhívni a polgárok figyelmét az önkéntesség fontosságára. Az Önkéntesség Európai Évével, és annak célkitűzéseivel kapcsolatban létrejöttek az „Önkéntesség Európai Éve 2011 Információs Pontok”, mely címet a proHáló 4 tagszervezete is elnyerte. Célunk, hogy állampolgárok ismereteket szerezzenek az önkéntesség minden formájával kapcsolatban, összegyűjtsük a jó gyakorlatokat az önkéntesség terén, és tudatosítsuk az emberekben az önkéntes tevékenységek hasznosságát.

Az elmúlt 20 évben a „közérdekű, kötelező felelősségvállalásból”, az önkéntesség olyan tevékenységgé vált, mely az egyén szabad akaratából, pénzügyi ellenszolgáltatás nélkül jön létre, azért hogy valaki más hasznára legyen. Magyarországon az önkéntesség fellendülését befolyásolta, hogy 2001-et az ENSZ az Önkéntesek nemzetközi

évének nyilvánította, majd 2005-ben a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló, 2005. évi LXXXVII. törvény megszületése, ugyanis a törvény elfogadása

előtt nem létezett az önkéntes jogállásra vonatkozó szabályozás, de mára már a civil szervezetek körében is jól ismert jogszabállyá vált. A törvény meghatározta a fogadó szervezetek körét és az ott végezhető tevékenységet is. 2009-ben létrehozták az Önkéntes Centrum Hálózatot, melynek célja az önkéntesség országos szintű terjesztése és fejlesztése az önkéntes központok együttműködésén keresztül.

Az önkéntes év hatása már most látható, hisz egyre többen érdeklődnek az önkéntesség iránt, több figyelmet kap, nő az önkéntes tevékenységek láthatósága az EU-ban. Cél az önkéntes tevékenységek előtt álló, meglévő akadályok felszámolása, az önkéntes tevékenységek minőségének javítása érdekében, az önkéntes tevékenysé-

gek megkönnyítése, ösztönzése a civil társadalmon belül, illetve a civil társadalom és más ágazatok között.

Gyakran teszik fel a kérdést: Miért jó önkéntesnek lenni? Önkénteskedni, tapasztalatot szerezni, nagyon sok előnnyel jár, hisz egy jó csapathoz tartozhatsz, kapcsolatokat építhetsz itthon és külföldön, gyakorlatot szerezhetsz, kiszélesítheted az ismereteidet, fejlesztheted nyelv- és szaktudásodat, a tapasztalat révén könnyebben juthatsz munkához, és egy jobb világért munkálkodhatsz.

„Nem kapsz munkát tapasztalat nélkül, tapasztalatot pedig nem szerezhetsz munka nélkül.

ÖNKÉNTESKÉNT mindezt megkaphatod.”

(Angela Murray, angol önkéntes)

E sorokkal ajánlom figyelmükbe a proHálóÉrték Önkéntességről szóló különszámát, amely a tagszervezeteink törekvéseit és környezetünkben megvalósuló gyakorlatokat mutatja be.

Hudi Zsuzsa

*Veszprém Megyei Civil Hálózatért
Közhasznú Egyesület, Veszprém*

NCA
NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM

A *proHérték* az NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma támogatásával jelent meg.

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
WEKERLE SÁNDOR ALAPKEZELŐ

proHérték

Impresszum

A *proHáló* hálózat időszaki kiadványa

Kiadja a Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület megbízásából

a Nevelők Háza Egyesület

Felelős kiadó: Varga Endre

Felelős szerkesztő: Hajnal Zsolt

Borítótér, fotó: Csathó Tibor

Szerkesztőség:

7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 Fax: (72) 315-679

Web: www.prohalo.hu

E-mail: hajnal.zsolt@civilhaz-pecs.hu

Lapterv, előkészítés: Edenscript Kft., Pécs

Nyomdai kivitelezés: Molnár Nyomda Kft.

HU ISSN 1789-5146

Tartalom

Az önkéntesség bibliográfiája	2	Civil Hét az önkéntesség jegyében Salgótarjánban	11
Önkéntes vagy?			
Hát azt meg miért is csinálod?	4	Veszprémbe jó önkéntesnek lenni, önkéntest fogadni	12
Közösségiség, önszerveződés, önkéntesség	5	Önkéntesség Európai Éve 2011	13
Önkéntesség Komárom-Esztergom megyében	7	Érkerti Közösségek Napja	15
Önkéntességre és elkötelezettségre alapozva	8	Ifjúsági önkéntesség	16
Csomópont	10	A Civil Piac tér kinötte a Plazát!	18

Contents

The bibliography of Voluntarism	2	Civic Week on voluntarism in Salgótarján	11
Are you doing volunteer work? Why?	4	It is great to be a volunteer in Veszprém	12
Community service, self-help, voluntarism	5	2011 – The European Year of Voluntarism	13
Voluntarism in Komárom-Esztergom county	7	The Day of Érkert Communities	15
Founded on voluntarism and devotion	8	Youth Voluntarism	16
Intersection	10	The Civic Market outgrew the Mall	18

Önkéntes vagy? Hát azt meg miért is csinálod?

„Az önkéntesség 20 éve” – szubjektív visszatekintés

Kezdem a mai nap történéseivel.

Önkéntes vagy? Hát azt meg miért is csinálod? – hangzott el egy mai beszélgetés során. Aki kérdezte tőlem diplomájával a zsebében éppen állások után járkál, állásinterjúk kudarcával egyre dühösebben átkozza a mai rendszert és keresi, hol is lenne a helye?

És az jó neked? Hangzik a másik kérdés és lassan nem tudom, hogy is győzzem meg erről, hiszen

- valószínűleg nem nézik meg az önéletrajzában, hogy önkénteskedett-e valahol, vagy ha meg is nézik, nem jelent sok előnyt,
- ez olyan munka, amiért biztosan nem fog pénzt kapni, még akkor is ha remekül csinálja,
- lehet, mások majd nem értik, és el kell magyarázni ha beszélgetni akar róla.

Szóval lassan elbizonytalanodtam, hogy is lehet elmondani, elmesélni, mi jó van abban, ha valaki beáll egy közösséghez, kedve szerinti feladatba bekapcsolódik, vagy csak úgy együtt van másokkal – egyúttal éppen segítő egy programban.

A kezdetek...

Lassan felmerültek emlékeim – 20 éve a civil szektorban dolgozom – azokról az időkről, **amikor még ösztönből csináltunk akciókat**, és kértünk meg középiskolás fiatalokat jöjjenek segíteni.

A rendszerváltás utáni években nagy szabadságként éltünk meg, hogy civil vezetőként – a helyi viszonyokhoz alakítva – olyan programokat szervezhettünk, amihez össze tudunk hozni támogatókat, természetbeni adományokat., és persze önkénteseket. Kiesve, kiszabadulva a kötelező fogalmak kényszeréből nagy lendülettel és elszánással szerveztünk helyi programokat, akkor a **United Way Alapítvány kereteiben**.

Sok minden hiányzott, leginkább a pénz, munkatársak, fizetett alkalmazottjaink nem voltak, helyette volt szándék, kreativitás és nagy kitartás.

A helyi gimnázium egyik osztályának katolikus osztályfőnöke (AHA – itt az első szubjektív elem!) elkötelezettje lett Alapítványunknak és beszélgetni kezdett a diákjaival.

Így találtunk egymásra, egy lelkes kiscsapat fiatal és egy lelkes civil szervezeti vezető.

Nem volt önkéntes identitásunk, nem volt még önkéntes-képzés, tudatosak sem voltunk, de volt sok ötlet, még több feladat, nagyon jól éreztük magunkat együtt.

Akcióztunk. Karácsonykor időseket látogattunk, kórházba jártunk verseket felolvasni, Mikuláskor fogyatékos gyerekekkel ünnepeltünk együtt. Húsvétkor, Nőnapkor süteményeket osztottunk a főtéren, és csak jóval később mertünk kiállni pénzadományt gyűjteni az alapítvány javára önkéntes pólóban.

Akkor még az akciók végén kóla mellett beszélgettünk arról, ki mit élt át, amikor egy-egy rettenetesen szegény családdhoz kellett bekopognia, vagy miért nem az ő hibája, amikor gúnyos elutasítást kapott a következő gyűjtés során.

Akkor még nem fogalmaztuk meg: sokat kapott a szervezetünk is, ötleteket, jó módszereket, több és nagyobb feladatot tudtunk vállalni, és vitték a fiatalok a jó hírünket.

Az első nyertes pályázatunk már képzésről is szólt, így a csapat lassan tanulva, tudatosodva kezdte magát kiképezni önkéntességből, szervezeti dinamikából, együttműködésből.

Volt persze előadás is, de akkor éreztük magunkat a legjobban, amikor játszottunk és nevetve, örömeink és nagy nevetések között tanultunk egymással együttműködni, közös feladatokat megoldani, elfogadni egymástól eltérő gondolkodásunkat.

Vitt bennünket a felelősségtudat, így az utánunk érkező elsősöknek már tudatosan, önkéntes szabályokat kidolgozva adtuk át a tapasztalatainkat, úgy hogy egy új önkéntes mellé mindig került egy – ma így mondanánk – mentor is.

És akkor vége lett... a középiskolás öt év elrepült, a diákok már egyetemre, továbbtanulásra készültek és tudtuk már más feladatok várják őket.

Még tartottunk egy visszaemlékező nagy bulit, hogy le tudjuk zárni szépen emlékeinket... aztán szétszéledtünk.

Napjainkban

Most ismét egy nagy, önkénteseket foglalkoztató szervezetnél, a Máltai Szeretetszolgálatnál dolgozom. Helyi csoportunknál 75 önkéntes dolgozik, hol rendszeresen, hol alkalmi esemény kapcsán.

Sok helyen elmondjuk, hirdetjük: lehet hozzánk jelentkezni segítőként, programokba bekapcsolódni látogatóként. Akik eljönnek, azokkal beszélgetéssel kezdünk, hiszen tudnunk kell egymásról, neki a Szolgálatunkról, nekünk az ő indítékairól. Nincs különösebb feltételünk, csak az, fogadja el Szolgálatunk értékrendjét, és munkájában képviselje is azt. Persze rövid idő alatt kiderül, ki az aki valóban komolyan gondolja önkéntes felajánlását, és rendszeressé válnak jelenlétei. Azok akik érdekből jöttek, vagy nem tudnak Szolgálatunkkal egyetérteni, vagy nem találják helyüket a közösségben, nemsokára már nem jelentkeznek. Sokan akkor találnak ránk, amikor munkanélkülivé válnak, vagy diploma után nem találnak állást, és vannak olyanok is, akik rendszeres munkájuk, családi elfoglaltságuk mellett a közösségben, segítségben találnak örömet.

Látom és tapasztalatom, csak az érti meg mit jelent önkéntesnek lenni, aki ki mer bújni a megszokások kényszeréből, vagy saját korlátaiból és alkalmazkodni tud egy szervezet belső szabályaihoz, a másik emberhez. És itt jön a második szubjektív elem. Egy önkéntesség nemcsak feladat, munka, hanem másokkal való együttgondolkodás, jelenlét egészen különböző emberekkel.

Az önkéntes nem egy indikátor, egy statisztikai szám, a projekt hatékonyságát százalékban emelő humán-erőforrás, hanem az ember, a civil világhoz fűződő viszonyával, együttműködési képességeivel. Közös megoldást keresni, azonnal reagálni nemcsak az önkéntes részéről kihívás, hanem a szervezet részéről is, befogadni, elfogadni néhány napra, egy projektre, rendszeresen megjelenni, érdeklődni, benne maradni az ismeretekben. Igazi kihívás a mai dinamikus világban. Különösen ha – mint a mi szervezetünknel is – közel 50 fő alkalmazott dolgozik. Más a motiváció, más a feladathoz való viszony, és mindezt integrálni kell tudnunk, hogy jól működjünk együtt.

Nagyot léptünk előre a 20 év alatt, az ösztönös „csináljuk együtt” érzésből tudatosan felépített rendszer lett. 2005-ben megszületett a közérdekű önkéntes tevékenységekről szóló jogszabály, ami meghatározza: ki lehet önkéntes, milyen keretek között, mennyi időtartamban, milyen költségtérítéssel járhat, mit kell tennie a fogadó szervezetnek. Módszertana van az önkéntesek toborzásának, foglalkoztatásuk önkéntes szerződés keretei között történhet. Pályázatok segítik önkéntes

programok indítását, kampányolni lehet értük, velük, az Önkéntes Központ alapítvány minden jó információt begyűjt és terjeszt. 2011-et az Önkéntesség Európai Événév nyilvánították, annyira fontosnak és hasznosnak érzik ezt a témát.

Mégis, mintha nehezebben menne. Talán túl sokat tanácskozunk, beszélünk róla, és kevesebbet csináljuk. Túl sok a konferencia, a módszertan, kevesebb az ügyek mellé elkötelezett, idejét rászánó ember. Óriási a virtuális világ kihívása, az élménygazdag, azonnali sikereket hozó, személytelen tér – kockázatosabb a másik emberrel való jelenlét, az együtt megélt közös sikerek, a „jó ügyek” felvállalásának bátorsága.

Szóval kedves Barátom! – merültem fel emlékeimből – lehet hogy pénzben, előnyben nem tudom neked elmondani, mit jelent önkéntesnek lenni, de ha elkötelezed magad valami jó ügyért, és szabadidődből adsz egy kicsit

- rengeteg tapasztalatod lesz,
- rengeteg új élménnyel leszel gazdagabb,
- könnyebb lesz még a kudarcaidat is elviselni, ha másokkal, egy közösségben elmondod, talán még ötletük is lesz hozzá merre lépj tovább,
- sőt még az is lehet hogy egy-két új baráttra is lelsz, ami azért nem semmi a mai bizalmatlan világban.

Mindenkit szeretnék arra biztatni, ha lehetősége engedi, vállaljon önkéntes munkát egy számára fontos ügyért, egy számára fontos közösségben.

Budai Kati

Alföldi Civilekért Alapítvány

Kecskemét

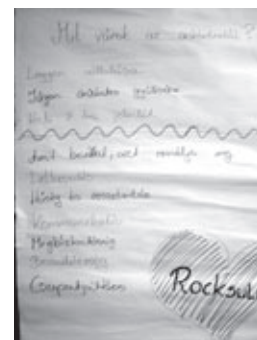
Közösségiség, önszerveződés, önszerveződés, önkéntesség

A Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány tevékenységének fókuszában a közösségfejlesztés áll, amelyben kulcsszerepe van az **öntevékenységnek és az önkéntességnek**. 16 éves működési tapasztalattal magunk mögött számtalan, önkéntesek bevonásával megvalósuló helyi kezdeményezésnek voltunk elindítói, vagy közreműködő fejlesztői vagy csak bátorítói megyénkbeli civil szervezetek hasonló akcióinak.

Ezen túl, mint **szolgáltató-fejlesztő ernyőszervezet** célul tűztük ki és részt vállaltunk a **közösségiség, az önszerveződés, az önszerveződés és az önkéntesség** szellemiségének elterjesztésében és jó példáinak népszerűsítésében.

Személyesen is a legnagyobb élményem volt az 1990-es évek elején Debrecenben szervezett **Önkéntes konferencia**, amelynek megszervezéséhez a Pódium Műhely Egyesület, és a római székhelyű VIDES alakuló kapcsolatrendszere adta az apropót. Ezzel egy időben alakult meg Debrecenben a VIDES magyarországi csoportja, amely elsősorban ifjúsági önkéntesség témakörben valósított meg újszerű programokat. A konferenciára több külföldi és magyar előadót hívtunk meg, illetve mi is bemutattuk saját kezdeményezésünket. Ekkor indult a nagyra-

béi közösségfejlesztő munka, így az ottani Kalendárium Kör is vendégül látta a konferencia egyik szekcióját. Az előadók közül különös érdeklődéssel hallgattuk Maria Gracia Caputót, aki a római székhelyű VIDES gyakorlata alapján beszélt arról, hogy mi az önkéntesség. Az elméleti megközelítésen túl bemutatta annak **személyekből álló mozgalom** jellegét. Beszélt a **segítés a beavatkozás dilemmáiról** és arról, hogy milyen fontos az önkéntességben a **motiváció megkeresése**. Bemutatta, hogy az önkéntesek a közös tevékenység során hogyan tanulhatják meg mi a szolidaritás, az önkéntesség és a felelősség.

Napjainkban, ha arra a kérnek, mondjak jó példát környezetemből az önkéntesekkel megvalósuló tevékenységről, **elsőként a Más Mozaik Szociokulturális Egyesület jut eszembe**. A közösség vezetője, szellemi atyja és motorja: **Vincze Béla**.

Az önkéntességnek kulcsszerepe van az életükben. „A Rocksuliban nincs személyzet, helyette az önkéntesek te-

vékenykednek” – vallják a 2010-ben megjelent **Rocksuli 1989-2009** kiadványban. Ugyanitt „Önkéntes vagyok!” címmel önálló fejezet mutatja be a volt és jelenlegi önkéntesek munkáját, többen személyesen vallanak arról mit is jelent számunkra a Rocksuli önkéntesének lenni, a közösséghez tartozni.

Gyönyörű, a lényegét kifejező vallomások ezek!

„Miért vagyok a Rocksuli önkéntese? A válasz egyszerű: az elmúlt öt év alatt olyan emberi értékekkel, tapasztalatokkal, élményekkel és kapcsolatokkal gazdagodtam, amellyel teljesebbé vált az életem.” – *Seres Dóra*

„Jó látni azt, hogy az ötleteink – koncertek, teaházak, filmklub, magazin, kiállítások – megvalósulnak, másoknak is örömet okoznak és hogy színesítik Debrecen kulturális életét.” – *Pesti Viktória*

„Ahhoz képest, hogy csak dobolni szerettem volna megtanulni, jól belecsöppentem ebbe a számomra teljesen új világba. Nem bánom meg, sőt ma már el sem tudnám képzelni e nélkül az életemet.” – *Györki Szilvia*

Csak a helyhiány az oka, hogy Huszti László, Osváth Rita, Maczó Nikolett, Zabán Tamás, Béregi Balázs, Molnár Boglárka vallomásaiból és Szatmári Gergely „Rocksuli szociológus szemmel” című írásából nem idéztem!

A kötetben a R.Ö.N.K. (**Rocksulis Önkéntes Klub**) létrejöttéről, eddigi megvalósított programjairól is olvashatunk. **„Ez a legjobb módja annak, hogy megvalósítsuk önmagunkat, tanuljunk, tapasztaljunk. Célunk, hogy minél több fiatallal megismertessük programjainkat és ez által az önkéntes munkát.”** idézem Udvarhelyi Blankától.

Az önkéntes csoport jelenleg a közösségfejlesztés egyik legérdekesebb (de sok kitartást igénylő) cselekvési technikájával ismerkedik és tervezik a jövőt.

A munka apropóját az adja, hogy az Egyesület által fenntartott Rocksuli új működési helyre költözött, a belvárosba, egy iskola átalakítása során létrehozott Ifjúsági Házba. Ez a helyzet szülte az ötletet, hogy **közösségi felmérést** készítsenek, azzal a céllal, hogy felkészüljenek az új otthonuk birtokbavételére, megismerjék annak környezetét és lakóit, a leendő „szomszédokat”.

A közösségi felmérésről

R.Ö.N.K. tagjai több alkalommal beszélgettek, terveztek, pályázatot írtak és ezek után az alábbi témák kerültek a közösségi felmérés fókuszába, amelyeket három munkacsoport gondoz. Ezek a következők:

A Ház „lelke”? Megismerni a múltat, az értékeket.

A Ház környezete – Megismerkedni és a Rocksulit bemutatni a szomszédságban élőknek.

Bemutatni a tevékenységet, ami az egyesületben folyik és megismerni az igényeket.

A fenti témákban legalább 50 helyi lakos véleményét

tervezik megismerni, személyes interjúk/beszélgetés kapcsán, majd egy közösségi beszélgetés során abból további terveket készíteni, bevonva mindazokat, akik ebben szívesen részt vállalnának.

Már el is készült a **Kopogtató**, amely egy rövid írásos bemutatkozás:

„2011. szeptemberében nyitja meg kapuit az új debreceni Ifjúsági Ház, mely a volt Fazekas Mihály Általános Iskolában kapott helyet. Ősztől a **Rocksuli** is ebbe az épületbe költözik, ezért úgy gondoltuk, hogy néhány mondatban bemutatkoznánk.

A Más-Mozaik Szociokulturális Egyesület által működtetett Rocksuli 1989-ben alakult, a kezdetben néhány fős diákság mára közel 300 nebulóra duzzadt. A zenélés iránt érdeklődők az alábbi tanszakokon fejleszthetik magukat heti egy órában: *énekes, gitár, basszusgitár, dob, billentyű, ütős hangszerek, népi énekes*.

Az iskolában Rocksuli Önkéntes Klub (**RÖNK**) néven egy önkéntes csapat is szerveződött, többek között az ő segítségükkel valósulnak meg olyan szabadidős programok, mint pl. koncertek, teaházak, filmklubok, kiállítások.

Az egyesület keretein belül kézműves műhely és stúdió (*Wookie Sound*) is működik.

Ha bármilyen kérdése van, vagy csak érdeklődne, keressen fel minket az alábbi elérhetőségeik valamelyikén:
www.rocksuli.hu, masmozaik@gmail.com”

A beszélgetések során az alábbi kérdésekre keresnek választ:

Mióta él itt? Miért jó/kevésbé jó itt lakni? Tud-e valamilyen közösségi megmozdulásról a területen (Simonffy és környéke)? Vannak-e régi emlékei közösségi megmozdulásokról a területen? Milyen tevékenységet hiányol vagy látna szívesen/venne részt benne a környéken? Kit ajánlana következő beszélgetőpartnernek? Eljönne-e egy közös beszélgetésre?

Jelenleg a csoport tagjai az interjúkat készítik, első beszámolóik alapján sok élményt, új információt kapnak és bátorítást a munkához.

Személyes kötődésem a közösséghez, hogy néhány alkalommal közösségfejlesztőként segíthettem a közösségi felmérés folyamatának tervezésében, a kulcskérdések megtalálásában, megoszthattam eddigi hasonló munkáim tapasztalatait a csoport tagjaival. És közben én is sokat tanultam Tőlük!

Groskáné Piránszki Irén
Kelet-magyarországi Közösségszolgálat
Alapítvány,
Debrecen

Önkéntesség Komárom-Esztergom megyében

Mivel szervezetünk egy Amerikából (ahol nagy hagyománya és „rangja” van az önkéntességnek) kiinduló hálózat tagjaként jött létre az önkéntesség megismertetését és elterjesztését mindig is fontosnak gondoltuk, alapító okiratunkban is szerepel feladataink között.

2009-től CISZOK programunk keretében külön tanácsadást tartunk az önkéntességgel kapcsolatban (jogszabályok, dokumentáció), ehhez munkatársunk elvégzett egy külön képzést önkéntes menedzsment témában.

2010-ben a helyi Civil Fórum részére előadást szerveztünk a témában az Önkéntes Központ Alapítvány munkatársának meghívásával, amit szűkebb műhelymunka, illetve egy kérdőívzés (helyi szükségletek felmérése) követett.

Szervezetünkönél is tevékenykednek önkéntesek, akik elsősorban a családtagok, ismerősök közül kerül-

tek ki. Ők már huzamosabb ideje nyomon követik az alapítvány munkáját és tudjuk, hogy mire, milyen területen számíthatunk, illetve mindenkor kuratóriumi tagjaink (9 fő) is önkéntesként végzik tevékenységüket. Esetükben a kiválasztási kritériumok meghatározása nem releváns, aktivitásuk rendszeressége nagyon változó.

Nagyobb rendezvények esetén a Diákönkormányzattól és a helyi főiskolától szoktunk kérni tanulókat, hogy segítsenek a berendezésben, információszolgáltatásban stb. Az ő személyük azonban rendszeresen cserélődik, nincsenek állandó résztvevők, a tanárookra, illetve az ifjúsági szakreferensre bizzuk a kiválasztást.

Az értékelést minden esetben a szervezet vezetője végzi, programok esetén minimum az étkezést és az útiköltség biztosítást garantáljuk, ha van rá lehetőségünk, könyvutalványnyal is kiegészítjük mindezt. Azokat

a személyeket, akik hosszabb idő óta segítik az alapítványt, az évfordulók, nevesebb rendezvények alkalmával egyedi tárgyi ajándékkal, nemzetközileg elismert oklevéllel jutalmazzuk.

A Komárom-Esztergom megyei TÁMOP 5.5.2-ben, aminek célja az önkéntesség elterjesztése, konzorciumi partnerek vagyunk. Ez nagyon meghatározó projektünk jelenleg, ami 2012. július 31-ig tart. Az Önkéntes Centrum működtetésének

Bemutatjuk önkéntesünket: Adamecz László

Súlyos mozgáskorlátozottsága ellenére több mint 22 éve segíti sorstársai életét. Ezt teszi örömeire, önbizalmuk és szellemi, lelki fejlődésükre, valamint társadalmi elfogadtatásuk érdekében.

1986-tól a tatabányai mozgáskorlátozottak Humanitás Klubjának egyik alapítója és klubvezetője.

A sorstársak egészségesebb életstílusának kialakításáért személyes példáján túl, a *Nem adhatom fel* című írás, valamint *Az én keresztem* című alkotásával segíti őket.

A tatabányai mozgáskorlátozottak Humanitás Sport Egyesületének egyik alapítója.

Elsőként kezdeményezi és szervezi előadók részére a Mozgáskorlátozottak és Barátaik Országos Kulturális Fesztiválját. A több korosztályú vers, próza, ének-zene és egyéb kategóriájú rendezvényt a fogyatékkal élők számára több helyen már hagyományként folytatják.

Alkotótáborok, művészeti fejlesztő műhelyek (ifjúsági és felnőtt csoportok részére) indítása illetve működtetése is az ő nevéhez köthető.

Várvölgyi János vak zongoristával 3 önálló kiadású CD lemezük jelent meg, melyeken Adamecz László füttyül. Ők, amolyan Lélekmuzsikusok.

2000-ben életútjáért, a sorstársak kulturális életének segítéseért a Magyar Művelődési Társaság és a Magyar Művelődési Intézet életműdíját kapta. 2008-ban kezdeményezi és megrendezi a Mozgáskorlátozottak I. Országos Kerekesszékesek Ügyességi Versenyét, ami azóta szintén hagyománnyá vált.

Nagyon büszkék vagyunk rá, hogy Lacit alapításunk óta állandó önkénteseink között tudhatjuk! Még soha nem találkoztunk ennyire derűs emberrel, akit szinte még egyszer sem láttunk letörve. Ráadásul megvan benne a képesség, hogy nemcsak magát vidítja fel, hanem másokba is képes erőt önteni! Mondhatni napi szinten betér irodánkba és pozitív éleztelével felvidítja hétköznapjainkat.

Ezen felül természetesen „hagyományos” értelemben is önkénteskedik: rendezvényeinken rendszeresen vállal fellépést (füttyül, verset mond), segített a költözéskor, családját, kapcsolatrendszerét és mobilitását rendre igénybe vesszük. Hivatalos fellépései alkalmával országszerte népszerűsíti alapítványunkat és helyi szinten is sokszor képviseli érdekeinket.

hosszú távú célja Komárom-Esztergom megyében a jelenlegi önkéntes tevékenység társadalmi megbecsültségének emelése annak érdekében, hogy a helyi közösségi kezdeményezések erősítsék a települések társadalmi kohézióját, fejlődését, és mérsékeljék a gazdasági válság negatív hatásait.

Ez nemcsak az egyes társadalmi csoportok önkéntességre való hajlandóságának és az önkéntesek számának növelését jelenti, hanem a keretek biztosítását, a fogadó szervezetek felkutatását, felkészítését az önkéntesek fogadására, s egy újfajta közösségi identitás alakítását, az aktív, résztvevő állampolgári lét fejlesztését is. Ezeket az általános célokat konkrét, rövid távú célok elérésén keresztül képzeljük el. Rövid távú célunk szakmai szolgáltatások fejlesztése mind az önkénteskedni kívánó lakosok, mind pedig az önkénteseket fogadni szándékozó szervezetek és intézmények számára, elindítani a megyei önkéntes centrumot Tatabányán és ezzel párhuzamosan 4 további kistérségben, melyek

munkáját a megyében 4 felkészült kulcsszakértő, 8 önkéntes és több tanácsadó is segíti majd. További cél, hogy a felkutatott fogadó szervezeteket felkészítsük az önkéntesek fogadására a helyi igények szerint. Ezek alapján cél a megyei önkéntesek és ledolgozott munkaóráik számának növekedése, a jelenleg tapasztalható területi különbségek csökkentése. Kommunikációs kampánnyal, új, innovatív eszközök alkalmazásával népszerűsítjük a formális és nem formális önkéntességet. Az intézmények esetében a formális önkéntesség elterjesztését célozzuk, valamint az önkéntes centrum és az önkormányzatok közötti együttműködések számának növelését tervezzük, míg a civil szervezetek esetében a nem formális önkénteseken keresztüli programmegvalósításokat, illetve jó példákat, adaptálható modelleket fejlesztjük kiemelten.

A program egyik legfontosabb elemeként – együttműködve az Önkéntes Centrumok országos hálózatával – alakítjuk ki a Komárom-Esztergom megyei Önkéntes Centrumot. Az önkéntes centrumot a programban a

United Way Vértés Vidéke Alapítvány működteti Tatabányán, a Kodály tér 2/a. szám alatt. Az Önkéntes Centrum legfontosabb feladata az önkéntesnek jelentkező polgárok és az önkénteseket fogadni szándékozó szervezetek és intézmények adatbázisának kezelése, a kereslet és a kínálat egymásra találásának elősegítése. A megyei önkéntes adatbázis karbantartásán és az önkéntesek közvetítésén túl az ÖC feladata az igények alapján a képzési feladatok koordinálása, az általános információ szolgáltatás és a személyre szabott tanácsadás segítése.

Urbán Zsuzsanna

*United Way Vértés Vidéke Alapítvány
Tatabánya*

Önkéntességre és elkötelezettségre alapozva

Az *Életfa Környezetvédő Szövetség legnagyobb programjai* voltak az elmúlt évben a Regionális Zöld Telefon Szolgálat, a Környezetvédelmi Klub, Juhar Ág, a Vörösbegy, a Heves Megyei Hálózati Együttműködés, SZJA 1% kampány, Tanulmányút, Tiszta Egerért, Civil Ház. A programok megvalósítását önálló helyi szervezeteink, szakértőink vállalták fel. Közös erőfeszítéssel – anyagi forrásokat feltárva, elnyerve – valósították meg a projekteket. Szervezetünk szerteágazó programjai megvalósítsa érdekében **megalakulása óta (1989) támaszkodik az önkéntesek segítségére**, tagjai és szimpatizánsai áldozatkész munkája nélkül nem tudná feladatait megoldani.

Munkáját **rendszeresen 42 fő**, alkalmanként a **nagyobb akcióit**

mintegy huszonöt fő segítette. Folyamatosan, a szervezet központjában szerződéssel két önkéntest foglalkoztatott, akik szervezési feladatokat láttak el. Az önkéntesek által végzett munka becsült értéke **2010-ben 1 267 000 Ft.** Feladatait munkatervben rögzíti, amelyet megküld tagjainak, és mindenki magadönti el, hogy melyik projekt megvalósításában vesz részt. A médián keresztül is hírt ad a különböző akcióiról és projektjeiről, és rendszeresen előfordul, hogy az önkéntesek a **híradások nyomán** keresik meg a Szövetséget, felajánlva segítségüket.

A **Zöld Telefon Szolgálat** (06-80-204276) – a célkitűzések szellemében mintegy százötven esetben konkrét tanácsadással és mintegy 60 esetben konkrét hatóság intéz-

kedés elősegítésével járult hozzá a lakosság által jelzett környezet és természetvédelmi problémák megoldásához. A szakszerű ügyintézés mintegy húsz szakember segítette.

A szemléletformálási nevelési összetett program a **Zöldszíves Juhar Ágat**, a **Vörösbegy Természetbúvár Közösséget** és a **Környezetvédők Ifjúsági Körét** foglalta magában. Az elmúlt évben is mintegy kétszázhusz gyermek számára – akik közül sokan hátrányos helyzetűek – a Szövetség több rendezvényt szervezett. (Víz világ verseny, Föld Napja, Madarak Fák Napja – Novaji Természetismereti Akadályverseny, a kiemelkedő munkát végző csoportok elismerése, részvétel az egri Autómentes Napon, Eger Ünnepe, Madáretetési akció, Zöld Mikulás,

rajzpályázatok, módszertani találkozók stb.).

Az elmúlt évben is színvonalasan működtette az **Egri Civil Házat**, szolgáltató központot, amely városi és megyei szintű feladatokat látott el, és mintegy hétszáznegyvenhárom szervezettel és tevékenységén keresztül az egri lakosokkal tart élő kapcsolatot. Kialakított és működtetett egy olyan **tanácsadó szolgálatot**, amely a megyénkben működő, illetve alakuló civil szervezetek számára egyénre szabott és csoportos tanácsadó szolgáltatást nyújt, és amely közvetlen szakértői közreműködéssel, speciális szakmai ismeretek átadásával segíti a szervezetek és az egyesületek munkáját, alakulását.

A fentiekben ismertetett programjai, akciói értékelésekor az elnökség és vezetőség mindig **elismeri az önkéntesek munkáját**, megköszönve tevékenységüket és a lehetőségeihez mérten költségtérítést, vagy kisebb tárgyjutalmakat ad. Aszövetség az önkéntes munka jutalmaként a **Sándor András Emlékérem** elismerést, valamint a szemléletformálási, nevelési munka elismeréseként az **Ezüst Juhar Nyakláncot** adományozza.

Örvendetes, hogy az Életfa Környezetvédő Szövetség munkájába **fiatal önkéntesek** is bekapcsolódnak és esetenként komoly szakmai munkával járulnak hozzá célkitűzései megvalósításához. Példaértékű volt az elmúlt időszakban Vass Katalin tevékenysége, aki a „**Hulladékos Kisokos**” kiadvány összeállításával, példaértékű tevékenységgel járult hozzá a „Tisztább, hulladékmentesebb Egerért” programunk megvalósításához.

A kézikönyv **előszavában** a következőket írta:

„Hulladék. A szó hallatán talán elsőre minden embernek a **felhasználhatatlan, feleslegessé vált anyagok tömkelege** jut eszébe, amit tornyosuló, hatalmas szemétdombokon képzelünk el. Bele sem merünk gondolni, mennyi energiába, szervezésbe, és természetesen mennyi pénzbe kerül ennek a „probléma együttesnek” a kezelése.

Mára a hulladékgazdálkodás szerves részét képezi a környezetvédelemnek, mivel hulladék volt, van, és mindig is jelen lesz az emberiség életében. Viszont, hogy mennyi keletkezik nagyban, függ tőlünk, **az életvitelünktől, és szemléletünktől** is.

A ma már egyre inkább létünket fenyegető környezetkárosodás – beleértve a jelenleg **ismert természeti erőforrások kimerülését** is – jelentős része a hulladékokból származik, amelyeket nehezen vagy egyáltalán nem dolgoz fel a természetes anyagcsere körfolyamat.

Mára sajnos a hulladék mennyisége **túllépte a népesség növekedését**. Mindezt nagyban befolyásolja a helytelen fogyasztói szokások és nézetek kialakulása, a „vedd meg, ha használt, dobd el” felfogás.

A kiadvány célja, hogy **megfelelő tájékoztatást adjon a lakosság számára** a hulladékgazdálkodás területén. Tisztázni kell, hogy mit is értünk hulladékgazdálkodáson, miért is annyira fontos a mindennapi életünkben.

Fontos, hogy **tudják az emberek**, hol adhatják le a háztartásukban keletkező veszélyes hulladékokat, valamint hol áll rendelkezésükre szelektív hulladékgyűjtő sziget a lakóhelyük közelében.

A házi komposztálás kulcsfontosságú, mint szerves-hulladék csökkentési mód, amely leginkább családi házakban kivitelezhető, de a társasházak lakói számára is megoldható, **ha összefognak** és rendelkeznek megfelelő méretű udvarral.

A gyermekek (óvodások, iskolások), és pedagógusok számára fontos a **megfelelő szemlélet**, vagyis a környezettudatos hulladékgazdálkodás kialakulása, kialakítása.

A háztartásokon kívül jelentős mennyiségű hulladékot, mellékterméket termel az ipar, és a szállítás is. Minden, a környezet körforgásába be nem illeszthető, nagymértékben felhalmozódó anyag a környezetünket károsítja, beépülve a táplálékláncba **végző soron minket, embereket**.

Fontos beszélni a problémáról, hiszen a „hulladék ügy” globális mére-

teket ölt, gondoljunk csak a nápolyi helyzetre Olaszországban, vagy az országhatárokon, illegálisan áthozott hulladék-tömegekre, de nem is kell ilyen messzire menni, hiszen már az országútjaink mentén, az **erdők, folyók, patakok mentén** találkozunk kisebb-nagyobb lerakott szemét-kupacokkal.”

A kézikönyv elkészítésével sikeresen elkészült egy olyan **kiadvány**, amely további előrelépést tesz lehetővé Eger környezetvédelme területén.

Vass Katalin 2009 évtől kapcsolódott a Szövetség tevékenységéhez. Aktív tagként önkéntesen vállalt feladatát képezte a **Hulladékgazdálkodási Kiadvány** (Hulladékos Kisokos) szerkesztése, összeállítása, amely feladatot hozzáértéssel és színvonalasan végezte el. A HUSZ által szervezett országos akcióban a „**Javitóműhely**” akció felkészült résztvevője volt. Folyamatosan bekapcsolódott a Környezeti Tanácsadó Iroda tevékenységébe és rész vesz a **lakossági ügyek** intézésében. A Szövetségünk tevékenységénél a hulladékgazdálkodás és környezeti rendszerek területén végez színvonalas tevékenységet. Nemcsak a szakmai munkába, hanem a **szervezési tevékenységbe** is bekapcsolódott, angol és német nyelvtérületen segítséget nyújtva a szervezet tevékenységéhez. Vass Katalin jelenleg a Szent István Egyetem Mezőgazdasági- és Környezettudományi Karán tanul, környezetgazdálkodási agrármérnök szakon. Hitvallását jól kifejezi az általa választott idézet: **„Környezetünk védelme és tönkretétele a fejekben kezdődik.” (Werner)**

Az Életfa Környezetvédő Szövetség jövőbeni célkitűzései megvalósításának **legfontosabb támasza** az önkéntesek munkája, mert elkötelezett, emberbaráti tevékenységük nélkül nem képzelhető el az alapszabályában központi kérdésként kezelt **életminőség** elérése.

Bárdos Ferenc

Életfa Környezetvédő Szövetség
Eger

Csomópont

A *Nevelők Háza Egyesület* következetesen képviselt stratégiája szerint a helyi, városrészi közösségi alapú szolgáltatásszervezésen túl két jelentős szakmai területen egyre szélesebb hatókörű szakmai munkákban vesz részt. A közösségfejlesztés és az önkéntesség a helyi, városrészi munkánkban is meghatározó eleme, ugyanakkor ez a két szakmai terület abban is összekapcsolódik, hogy hosszabb távon a civil társadalom erősödéséhez járul hozzá.

Megyénk hátrányos helyzetű kistérségeiben az önkéntes tevékenység csak nyomokban fellelhető. Majdnem minden egyesik szervezet küzd humán erőforrás-problémákkal, és bár a nagyobb szervezetek nagy számban foglalkoztatnak önkénteseket, azok megtartása, szervezése hosszú távon gyakran gondot okoz. Megyei Önkéntes Centrumként egyik fő célunk 7 db Kistérségi Önkéntes Pont létrehozása, amelyek hasonló szolgáltatásokat nyújtanak a településeken, így toboroznak, információt szolgáltatnak, közvetítenek.

Rövid távon célunk az önkormányzatokkal és azok intézményeivel való kapcsolatok fejlesztése, a már működő tematikus önkéntes programok továbbfejlesztése, az önkéntesek és szervezetek felkészítése és továbbképzése az önkéntes tevékenységre. Hosszabb távú célunk a professzionális és önkéntes segítség összehangolása, a két terület közötti partnerségek kialakítása, lokális szükségletekre reagáló önkéntes programok megvalósítása, fejlesztése és fenntarthatóságuk megteremtése, valamint a lakossági öntevékeny csoportok fejlesztése.

Egyesületünk eddigi szakmai tevékenysége kapcsán szoros együttműködést alakított ki megyénk fontos helyi civil szereplőivel, kü-

lönböző témákra és célcsoportokra létrejött hálózatokkal. Az önkéntesség ügye további új tartalommal erősítheti együttműködésünket és a közös munka egyúttal szervezetünk fejlődését is jelenti majd. A „Csomópont” című pályázati programban is meghatározott jelentőségű – Baranya megyére jellemző sajátosság – hogy olyan, már meglévő formális vagy informális hálózatokra tudtuk építeni az Önkéntes Centrum hatókörének megyei kiterjesztését és szolgáltatásainak minőségi fejlesztését, amelyek különböző ágazatokban széleskörű kapcsolatrendszerrel rendelkeznek megyeszerte. Szakmai programunk módszertani alapelve, hogy a speciális célcsoportokkal azok a szakmai/ágazati hálózatok lépnek kapcsolatba, akik kifejezetten ezekre a célcsoportokra szakosodtak. Programunk a hálózatokat működtető szervezetek számára szakmai ismereteket, továbbképzési lehetőséget, tapasztalatokat, szakmai vezetést nyújt, amely megalapozza azt, hogy hálózati tevékenységükbe az önkéntesség tudatosan épül be és így válik fenntarthatóvá. Programunk második felében már partnereink saját

tapasztalatokkal felvértezve válnak képessé arra, hogy megyei önkéntességfejlesztési stratégiát alkothassunk egy közös tervezési folyamatban.

Megyei Önkéntes Centrumunk jelen pillanatban Önkéntesek Európai Éve Információs Pontot is működtet. Munkánkat több önkéntes is segíti, így az Önkéntes Centrum szakmai szolgáltatásaiban 4 felkészített önkéntes vesz részt napi 6 órában. Ezen túlmenően a *Nevelők Háza Egyesület* közösségi és kulturális programjaiban is napi szinten részt vesznek önkéntesek.

A *Baranya Megyei Önkéntes Centrum* szoros szakmai együttműködésben áll a Pécsi Önkéntes Központtal, és az együttes szakmai munka során közösen komoly szerepet vállalnak az önkéntesség hazai elterjesztésében.

Knyihár Éva

Nevelők Háza Egyesület

Baranya Megyei Önkéntes Centrum
szakmai vezető

Önkénteseink

Walcz Ilona
Az év önkéntese 2010-ben

Nyugdíja vonulása után, 2009-ben kezdtem el az önkéntes munkát a Pécsi 2010. Miniszteri Központ Önkéntes Programjában. Ebből adódóan a tevékenység zöme az Európa Kulturális Fővárosa felvezető évről, illetve magának a kulturális évről a rendezvényekhez kapcsolódott. Így részt vettem az Operilla lebonyolításában, Kultúra koncertjének segítségével, az EKFP megnyitójának előkészítésében és végrehajtásában, az információs pontok munkájában, voltam látványos kiállításokon, információ anyagot fordítottam, részt vettem a „Ravenna mozaik” kiemelt kiállításában és installálásában, töltöttem szemetet a Kávéna domború istam gödröt felállításához a Zsoltai mozaikkal, voltam elősakkfigura, kézműves foglalkozásokban vettem részt gyerekprogramokon, segítettem a Pécsi Cantat és az Örökzöld Fesztivál lebonyolításában. Az EKFP év után a Baranya Megyei Önkéntes Centrum keretében folytatom az önkéntes tevékenységemet.

Baki Dezső
Pécsi 2010. Európa Kulturális Fővárosa program 150. évi önkéntese
Az Európa Kulturális Fővárosa Önkéntes Program tagja a kezdetektől, máig aktív önkéntes. Csak egy hétre érkeztem Pécsre 35 évvel ezelőtt, ám itt maradtam. Beleszerettem, és ez a szerelem mind a mai napig tart. Jó látni, hogy az Európa Kulturális Fővárosa alatt többet fejlődött a város, mint az elmúlt évtizedekben összesen. Aktív nyugdíjasként örömmel segítek önkéntesként, hiszen nemcsak a városért lehetek, hanem továbbadhatom a fiataloknak mindazt, amit az életben

Civil Hét az önkéntesség jegyében Salgótarjában

Salgótarjában immár 11. alkalommal került megrendezésre szeptember 5-10 között a Civil Hét – Civil Kavalkád. A program ötletgazdája és jelenlegi szervezője – a Salgótarjáni Civil Kerekasztal mellett – a Nógrád Megyei Civil Szolgáltató és Önkéntes Információs Központ. A központ működtetője a Mozgáskorlátozottak Egymást Segítők Egyesülete, a Proháló alapító tagja. Mivel 2011 az európai önkéntesség éve, ezért a szervezők ennek a társadalmilag meghatározó tényezőnek szentelték az egyhetes programot.

A megnyitón Eötvös Mihály alpolgármester köszöntötte a civil szervezetek képviselőit, méltatta tevékenységüket, megköszönte aktivitásukat és kiemelte a civil hét jelentőségét. Vadasi Zsuzsanna, a Nógrád Megyei Önkéntes Információs Pont irodavezetője az önkéntesség társadalmi jelentőségét járta körül, majd Bécsy Etelka, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium főtanácsosa a kormány civil politikájáról és a készülő civil törvényről beszélt. A nyitónapon a résztvevő civil szervezetek képviselői közösen elültették az önkéntesek fáját.

A rendezvény folytatásaként a civil szervezetek a város peremkerületein mutatták be tevékenységüket. A változatos programok között szerepelt: túra, bányásznapi, kertészeti kiállítás, egészségnap, környezetvédelemmel kapcsolatos

előadás. A pénteki, belvárosi rendezvényen az EU elnökség tapasztalatairól, tanulságairól, lehetőségekről és az önkéntes munka fontosságáról volt szó, különös tekintettel a fogyatékkal élők integrációjára. A Fő téren a SINOSZ Nógrád Megyei Szervezete sátrat

állított, ahol különböző kiadványokba lapozhatott bele az érdeklődő. Az Európa Ház Alapítvány labirintusában az Unióval kapcsolatos kérdések várták a látogatókat, a helyes válaszokért cserébe pedig ajándékot adtak.

A hét folyamán került sor a Salgótarján Civil Társadalmáért Díj és Emlékérem átadására. A Civil Díjat a Nők Salgótarjánért Egyesü-

let kapta. Emlékérmeket kapott dr. Ispán András mérnök, a Salgótarjáni Környezetvédelmi Egyesület elnöke, Lőrík Magdolna, a SINOSZ Nógrád megyei szervezetének titkára, Pádár Lászlóné, a Nyitott Könyv Olvasó Egyesület vezetője.

Szeptember 10-én „Kitörési Pontok Nógrád megyében” elnevezéssel rendezett családi napot a

Mozgáskorlátozottak Egymást Segítők Egyesülete. Bablana Ferenc, a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének alelnöke köszöntőjében a családok helyzetének javítását, a gyermeknevelést Nógrád egyik kitörési pontjának nevezte. Erre építhetünk és építeni kell a jövőben is. A családok fogják egybe az időseket és a fiatalokat, akik kölcsönös felelősséggel tartoznak egymásért, életük szebbé tételéért. A program itt is sokféle szórakozási lehetőséget kínált az érdeklődőknek, családok vetélkedtek, volt drogellenes bemutató, lovaglás és kulturális bemutató. Közben a Belső Betegek Salgótarjáni Egyesülete egészséges ételekből kínált kóstolót, a Vöröskereszt fiataljai vérnyomást mértek és volt EU-s sátor is.

A rendezvényen dr. Diósiné Taracsák Judit a Salgótarjáni Civil Kerekasztal elnöke összefoglalta a Civil Hét tapasztalatait. Arról beszélt, hogy a civil hét egyfajta kihívás a civil szervezetek számára, hogyan sikerül megvalósítaniuk mindazt, amit elterveztek. S mivel az idei az önkéntesek éve is, ezt a témát járták körül, ezt sugallták a rendezvények. A hét a civil szervezetek összefogásának, értékek megmutatásának szép példáját adta.

Vadasi Zsuzsa
Mozgáskorlátozottak Egymást
Segítők Egyesület
Salgótarján

Veszprémben jó önkéntesnek lenni, önkéntest fogadni

A Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesületnek alakulásától kezdve fontos ügye az önkéntesség. Az egyesület tagjai közül néhányan sokkal előbb kezdtek el foglalkozni az önkéntesség elterjesztésével, elfogadtatásával, törvénybe iktatásával, mint az egyesület létrehozásának gondolatával. Alig indítottuk be 2000-ben a civil ház programot, már elindult a 2001 az ENSZ Önkéntesség Éve előkészítése, melynek során bekapcsolódtunk abba a munkába, amely országos szinten kezdődött a civil szektorban.

Egyesületünk elnöke a négy munkacsoport egyikében, a képzésiben vett részt, Talyigás Katalinnal, Garas Ildikóval, Péterfi Ferencsel, F. Tóth Andrással, Beke Mártonnal. 2001. június 6-án Balatonalmádban mi szerveztük meg a Fejér és Győr-Moson-Sopron megyei nonprofit szolgáltató központtal, valamint a Miniszterelnöki Hivatal Civil Kapcsolatok Főosztályával az Önkéntesség Éve 2001 négy megyés konferenciát. A rendezvény legfőbb témája az önkéntesség, annak Európai Unió belüli megnyilvánulásai, a nonprofit szervezetek és a vállalkozási szféra kapcsolata voltak. A tematikus napon több civil szervezetnek teremtettünk bemutatkozási lehetőséget. Az akkori önkéntes évhez kapcsolódó munkát egy nemzeti bizottság koordinálta és a NIOK Alapítvány végezte az adminisztrációt. Egyesületünk a későbbiekben is segítette az önkéntes törvény megszületését. Érdekességként elmondható, hogy eleinte nem önálló törvényben, hanem törvénymódosítási csomagban mert csak gondolkodni a civil szektor, ám mindenki érezte, az önkéntesség körül kialakult helyzet tisztázása csak egy önálló törvényben nyerhet valódi értelmet. Az önkéntességről szóló törvény első tervezete 2003 áprili-

sában született meg, az addigra létrejött Önkéntes Központ Alapítvány által szervezett októberi konferencián pedig bejelentésre került, hogy a kormányzat is támogatja az önálló törvény megszületését. Miközben a törvénytervezet – mint a jó tészta – hol gyúródott, hol meg kelt, sajnos néha össze is esett. 2003 decembere-től 2004 februárjáig az események felgyorsultak, 5 régiós egyeztető fórum szervezése indult meg, ahol társadalmi vitára bocsátották a törvénytervezetet. A helyszínek: Pécs, Kecskemét, Nyíregyháza, Veszprém és Budapest voltak. Az Önkéntes Központ Alapítvány partnereként 2004. január 26-án mi szerveztük meg a veszprémi fél napos találkozót. Az előadók F. Tóth András az Önkéntes Központ Alapítványtól, dr. Bíró Endre a Jogismeret Alapítványtól, Garas Ildikó a Demokratikus Ifjúságért Alapítványtól voltak. Emlékeink szerint parázs hangulatú rendezvény volt, sok hozzászólóval. Annyi új szempont jött elő e rendezvények során, hogy háromszor kellett módosítani a törvénytervezetet, amire 2005 nyarán végre az országgyűlés által is elfogadásra került a 2005. évi LXXXVIII törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről. Ez a törvény egy igazán alulról jövő, civil kezdeményezés hatására született, talán ezért is, no meg azért, mert mi is részesei voltunk, vált fontossá igazán számunkra. Talán ez motiválta a későbbi évek önkéntes tevékenységeit, az önkéntesek bevonását, az önkéntességről szóló tréningek tartását, az Önkéntesség Európai Éve 2011 Információs Pont címének elnyerését és az ehhez kapcsolódó tevékenységek ellátását.

Az önkéntesek kiválasztásának szempontjait mindig a velük, általuk végzett tevékenységek szabják meg. Nagy előnynek számít, hogy egyesületünk a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola szociális munkás

tanszékének gyakorlati helyet biztosít, valamint az, hogy egyesületünk elnöke személyes kapcsolatban van a hallgatókkal, mivel 15 éve óraadó tanárként tanít. Az önkénteseinket szervezetünk tagjai, munkavállalói mindig nagy örömmel és lelkesedéssel fogadják, hiszen mindenki tudja, hogy olyan tevékenységbe vonjuk be őket, amelyet csak nehezen tudnánk saját embereinkkel megoldani. A közös értékelésre nagy hangsúlyt fektetünk, ám eddig még nem tartottunk nagy ünnepélyes köszönetnyilvánításokat, amire sok esetben talán szükség volna! Az biztos, hogy eddigi önkénteseink szívesen jönnek vissza egy-egy munkára, ami azt igazolja, hogy a velünk, nálunk végzett tevékenység örömteli és sikeres volt. A legutóbbi nagy rendezvényünk, a IV. Veszprém Megyei Esélynap megszervezése nagy kihívást jelentett, hiszen az egész napos rendezvény megszervezése, lebonyolítása nem volt kis feladat. Tagjaink és az általunk szervezett önkéntesek mellett együttműködő partnerszervezeteink tagjai és önkéntesei összehangolt, rendkívül értékes munkát végeztek. A követke-

ző feladatokban vettek részt: sátrak össze- és szétszerelése, a látogatóközönség irányítása, ifjúsági munka gyerekekkel (akadályverseny, akadálypálya, kerekesszékes streetball, csörgőlabdás játékok, érzékszervek szigete, totó kitöltetése) kérdőívadás, a mozgásukban, látásukban, hallásukban korlátozottak segítése

a közlekedésben, a kulturális műsorban való szereplés. Külön érdekessége volt a napnak, hogy az esti programban szereplő Romani Design divatbemutatójára is önkénteseket toboroztunk. Így 9 gyönyörű veszprém megyei lány 2 órás felkészítés után úgy vonult Varga Erika divattervező ruháiban a színpadra, mintha évek óta ezt csinálták volna. Az esélynap lebonyolításának nagy sikere volt, köszönhetően minden közreműködőnek és annak az 50 önkéntesnek, akik segítettek nekünk.

Egyesületünk nemcsak önkénteseket fogad, hanem tagjaink is sokszor vállalnak önkéntes munkát. Több alkalommal tartunk előadásokat, vezetünk szakmai fórumokat más civil szervezetek felkérésének eleget téve. De vettünk már részt szemétyűjtő akciókon, festettünk kerítést, főztünk zárandokoknak bográcsgulyást, a Művészetek Völgyében lencsegyűjtést, sőt idén a „TeSzedd!” akció

keretében Balaton megtisztítására is vállalkoztunk a Veszprém Megyei Búvárklub tagjaival.

Egyesületünk titkára Hudi Zsuzsa a külföldi önkéntességbe is belekóstolt. Az Ifjúsági Diákcsera projekt keretében 7 veszprém megyei középiskolás alkotta csoportot vezetett, mely Franciaországban (Normandiában) francia, olasz és német fiatalokkal közösen kemencét épített. Az ifjúsági csereprogramot a nagyvázsonyi Fekete Sereg Egyesület koordinálta, a fogadó szervezet régi partnerük a Découves Vertes nevű dél-normandiai egyesület volt. A nagyvázsonyiakat 2010 januárjában kereste meg a francia egyesület vezetője és hívta meg a Sereget egy kemenceépítő táborba. Mivel a Fekete Sereg fő célja, hogy népszerűsítse a fiatalok körében a nemzetközi ifjúsági lehetőségeket, ezért olyan fiatalokat kerestek, akik még nem vettek részt csereprogramban. Továbbá ez egy nagy lehetőség volt azoknak, akik anyagi forrásaik hiányában nem engedhetik meg maguknak, hogy külföldre utazzanak. Az is fontos szempont volt, hogy kistelepülésen élő fiatalokat is bevonjanak. A résztvevők kiválasztásánál eddigi önkéntes közösségi munkájuk elismeréseként az Együtt a Jövőért Halimbán Egyesületre esett a választás, így a veszprémiek mellett halimbai fiatalok is az

utazó csapat tagjai lettek. A felmerülő költségeket Európai Unió forrásból a Fiatalok lendületben program támogatta. A résztvevők élménybeszámolójukban kiemelték, hogy nagyon tetszett nekik, hogy együtt, csoportokban dolgoztak, mindenki segített a másoknak, és az ahogyan próbáltak kommunikálni, még ha különböző országokból is jöttek. Ahogy készült a kemence, úgy formálódott közösséggé a munkacsoport is. Az együtt eltöltött két hét alatt lehetőségük nyílt más országok kultúrájának megismerésére, nyelvtanulásra, ezáltal önmaguk és személyiségük is fejlődött. A 2010-es program az idei évben folytatódott. Most Halimbára érkeztek külföldi diákok játszóteret építeni. Az itteni munka a visszajelzések és értékelések alapján mindenkinek felejthetetlen élményt jelentett. A folytatás a tervek szerint jövőre Erdélyben, két év múlva Szicíliában lesz – határozta el a résztvevők. Zsuzsa elmondásából kiderült, hogy az idei munkája összetettebb volt, amiatt, hogy a vendégek fogadása új, más kihívásokat jelentett mint a tavalyi csoportvezetés, de ő is megállapította, hogy önkénteskedni akár itthon, akár külföldön nagyszerű dolog.

Varga Endre

Veszprém Megyei Civil

Hálózatért Közhasznú Egyesület

Veszprém

Önkéntesség Európai Éve 2011

Az Európai Tanács a 2011-es tematikus évet az önkéntesség témájának szentelte. A 2011-es dátum szimbolikus jelentőséggel bír, hiszen tíz év telt el azóta, hogy az ENSZ a nemzetközi önkéntesség évének nyilvánította a 2001-es évet. Ennek fényében országszerte megrendezésre kerültek a különféle önkéntességet bemutató és népszerűsítő programok, melyek fő célja az volt, hogy minél szélesebb körben, és minél több

társadalmi réteget megszólítva tudatosítsák az emberekben az önkéntesség és az aktív állampolgárság pozitív következményeit. Az Európai Év nemzeti prioritásai a következők voltak: az önkéntesség motivációinak megteremtése, fejlesztése; az önkéntesség szerepe a kompetenciák fejlesztésében és a munkaerőpiacra való beilleszkedésében; önkéntesség a társadalmi kohézióért, az értékek megmentéséért; valamint a kör-

nyezeti fenntarthatóság érvényesítése.

Az Önkéntesség Európai Évének bevezető programját, a 27 országot érintő Önkéntes Turnét az Európai Bizottság 2010 decemberében indította el, melynek idei első állomása Magyarország volt. A rendezvényt januárban tartották a budapesti Millenárison, az Önkéntes Központ Alapítvány szervezésében. A hétnapos eseményen minden nap más-más téma került te-

rítékre, valamint önkéntességhez kapcsolódó, tematikus, szakmai és kulturális programokkal várták a résztvevőket. Az érdeklődők előadásokon, kerekasztal-beszélgetéseken, koncerteken és színházi előadásokon vehettek részt. Ezen felül az adott nap tematikájának megfelelően szervezetek és intézmények is bemutatkoztak. A rendezvényen az Önkéntes Centrum – Baranya Megye, a Nevelők Háza Egyesület és a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza is képviseltette magát. Programjaik közt szerepelt az Önkéntesség Élő Lexikona, mely során az önkéntességről beszélgethettek és kérdezhettek a látogatók, valamint az önkéntes munka élményeit megörökítő fotókészítés is aktivizálta az érdeklődőket.

Az Önkéntesség Európai Éve keretein belül megrendezett fő hazai programsorozat az Önkéntes Roadshow volt. Az esemény szervezői nagy hangsúlyt helyeztek arra, hogy ne csak a fővárosra koncentrálódjanak a rendezvények, hanem megyei szinten is legyenek önkéntes programok. Így a társadalom egésze részt vehetett az Európai Év kínálta lehetőségek kihasználásában és az ismeretek bővítésében. A Roadshow állomásai közt olyan vidéki programok is szerepeltek, mint például a tiszafüredi Halas Napok, a veszprémi Utcazene Fesztivál, vagy a szombathelyi Savaria Karnevál. Az Önkéntes Roadshow augusztusban ellátogatott a palkonyai Ördögkatlan Fesztiválra is, melyen a látogatók betekintést nyerhettek az önkéntes tevékenység nyújtotta élményekbe, valamint kreatív, helyben végezhető feladatok révén, játékos formában ismerkedhettek meg magával az önkéntességgel. A gyerekek gyógynövényvel töltött illatpárnát és illatbabát készíthettek, képeslapot rajzolhat-

tak, melyet egy zsebes paravánba helyezve üzenetként közvetíthettek. Az Európai Év másik, egész országot megmozgató eseménye a „TeSzedd! Önkéntesen a tiszta Magyarországért!” akció volt, mely az emberi környezet hulladéktól való megtisztítását tűzte ki célul. Az ország minden régiójában helyi kezdeményezések indultak a tisztább környezetért.

Júniusban rendezték meg az Önkéntesek Hetét, mely idén kiemelt figyelmet kapott. Az önkéntesség elismertségét erősítő, egyhetes, az ország nagyvárosaiban megrendezésre került program során az egyes önkéntes szervezetek tagjai személyes történeteiken keresztül mutatták be az önkéntes munka lehetőségeit, arra ösztönözve a lakosságot, hogy aktívan kapcsolódjanak be és végezzenek maguk is önkéntes tevékenységeket. A programok megvalósulását segítette elő az a pályázat, melynek keretében a résztvevő szervezetek az Európai Unió által biztosított támogatást nyerhettek a valós igények alapján, önkéntesek bevonásával szervezett akciók lebonyolítására.

Az évente megrendezésre kerülő Állampolgári Részvétel Hetének egyik fókusz témája is az önkéntesség volt, mint a részvétel első lépcsőfoka. Az ÁRH kampányhét, a közép-kelet európai hálózatok együttes és hangsúlyos megnyilatkozása annak érdekében, hogy az állampolgári részvétel problematikája erőteljesebben jelenjen meg az európai médiában, politikában és a civil társadalomban. Olyan rendezvények sorozatából áll, amelyek harsányan, mindenki által érzékelhetően hívják fel a társadalmi környezet figyelmét a részvételi demokrácia fontosságára. A eseményt idén szeptember 19-25 között tartották az ország különböző területein, változatos

programokkal. A pécsi helyszínen figyelemfelkeltő akciókkal szólították meg a közönséget. Az *Önként, szívesen!* – *Időadományok* projekt keretein belül az önkéntes munkát népszerűsítették, valamint önkénteseket toboroztak egy gurítható homokóra segítségével. Emellett a város különböző közterületein kihelyezett *Milyen demokráciát akarunk?* – *Szólj Be(le)!* üzenőfalakon gyűjtötték a kérdésre született gondolatokat, javaslatokat, ötleteket, vagy az újabb kérdéseket. A harmadik program *A szegénység néma? Adj hangot neki!* – Szociopoly a döntéshozókkal – októberben kerül megrendezésre. A felnagyított óriás szociopoly játék célja a játékosok közötti párbeszéd kialakítása, majd a játékot követő fórumon különböző társadalmi rétegből érkező emberek véleményének kihangsúlyozása.

Az Önkéntesség Európai Évét nem csak országos akciókkal, hanem lokális programokkal is népszerűsítették. Baranya megyében az Önkéntes Centrum több kistérségi programra, valamint fesztiválra is kitelepült, melyen kreatív módon tájékoztatta a helyieket az önkéntesség fontosságáról és lehetőségéről. A legnagyobb érdeklődést az önkéntes karakterekkel való fényképezkedés váltotta ki, melyen a látogatók különböző személyek bőrébe bújhattak.

Remélhetőleg az önkéntesség iránti érdeklődés és lelkesedés a tematikus év lezárta után is fennmarad, hiszen mind az egyének, mind pedig a társadalom számára fontos és hasznos tevékenység.

Ágoston Gabriella
Nevelők Háza Egyesület – Pécs
Baranya Megyei Önkéntes
Centrum
Önkéntesség Európai Éve 2011
Információs Pont
önkéntes munkatárs

Az Első Nyírségi Fejlesztési Társaság tevékenysége nem „tipikusan” olyan tevékenység, amelyhez önkéntesek nagy számban csatlakoznak. A civil szervezeteknek nyújtott szolgáltatások, rendezvények, a képzési- foglalkoztatási programjaink kapcsán mégis hosszú évek óta dolgozunk önkéntesekkel. Rendszeresen jelentkeznek be hozzánk fiatalok és idősebbek és bekapcsolódnak munkánkba. Vannak, akik a napi teendőinkben segítenek és vannak, akik egy-egy programhoz kapcsolódnak. Mivel együttműködésben dolgozunk a megyei önkéntes központtal, ezért rendszeresen tájékoztatjuk a megyei civil szervezeteket is az aktualitásokról, illetve segítünk az önkéntesek közvetítésben.

A közelmúltban NCA-s pályázat segítségével olyan programot valósítottunk meg a Civilház székhelyeül is szolgáló lakótelepen, amelyben egyrészt saját önkénteseinket is mozgósítottuk, másrészt a partnerként velünk együttműködő civil szervezetekét is.

Érkerti Közösségek Napja NCA-CIV-10-D

2011. május 14-én került megrendezésre az Érkerti Közösségek Napja, melynek a Vécsey Károly Általános Iskola adott otthont. Az Első Nyírségi Fejlesztési Társaság mellett együttműködő partnereink voltak a Vécsey Károly Alapítvány (Vécsey Károly Általános Iskola alapítványa), Kincskereső Közhasznu Alapítvány (Kincskereső Óvoda Alapítványa), Nyíregyházi 17-es számú Óvodáért Alapítvány (Virág Úti Óvoda Alapítványa), Vidám Gyermekek Alapítvány (Bóbita Óvoda Alapítványa).

Az intézmények alapítványai a saját udvari játékaik lefestését, felújítását vállalták. A rendezvény előtti héten már folytak a munkálatok. A 4 helyszínen összesen 205 önkéntes tevékenykedett azon a héten illetve a rendezvény napján délelőtt. Példaértékű összefogást láthattunk a szülők és az óvónők, pedagógusok részéről. A 4 alapítvány között egy versenyt is hirdettünk, melynek eredménye a következőképpen alakult:

I. Virág Úti Óvoda Tagóvodája –

Nyereménye: 40.000 Ft értékű játékvásárlási utalvány

II. Bóbita Óvoda – Nyereménye: 30.000 Ft értékű játékvásárlási utalvány

III. Vécsey Károly Általános Iskola – Nyereménye: 20.000 Ft értékű játékvásárlási utalvány

IV. Kincskereső Óvoda – Nyereménye: 10.000 Ft értékű játékvásárlási utalvány

A gyerekek között rajzversenyt is hirdettünk, melyhez szintén helyi vállalkozások ajánlottak fel nyereményeket.

A rendezvényt Halkóné Dr. Rudolf Éva Nyíregyháza Város Alpolgármestere és Tormássi Géza a kerület önkormányzati képviselője nyitotta meg. A délután folyamán

az intézményekbe járó gyerekek műsorral kedveskedtek a résztvevőknek. Lulu Bohóc és a Gombóc Együttes interaktív műsorral szórakoztatta a gyerekeket és felnőtteket egyaránt. A Wing Tzun Kung-Fu harcművészeti bemutatóval hívogatta az odalátogatókat a színpad elé. A résztvevők száma

450-500 fő, a fellépők létszáma 75 fő volt. 7 fő munkatársunk mellett további 7 fő önkéntes segítette a szervező és rendező munkát.

Részt vehettek még a gyerekek „Közlekedj biztonságosan” játékban, a Kincskereső Óvoda és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat jóvoltából kézműves foglalkozáson, illetve az Állatbarát Alapítvány jóvoltából kisállat-simogatáson és különböző játékokon. A velünk egy épületben lévő érkerti rendőrőrs rendőrei pedig átvizsgálták az érkező gyerekek

kerékpárjait és ellátták őket hasznos tanácsokkal a biztonságos és szabályos közlekedéssel kapcsolatban és megmutatták a gyerekeknek a rendőrautót és -motort is.

Összességében elmondható a programról, hogy nagyon sikeres volt és példamutató összefogást tapasztaltunk az Érkertben lakók a szülők és az óvónők / pedagógusok között. Minden helyszínen megfogalmazták azt a kívánságot, hogy teremtsünk ezzel hagyományt és ismételjük meg a rendezvényt.

Váradi Zsuzsa

Első Nyírségi Fejlesztési Társaság
Nyíregyháza

Ifjúsági önkéntesség

A *Zalai Civil Életért Egyesület* működeti Zalaegerszegen a ZEG-ZUG Ifjúsági Irodát. Egyesületünk egyben Önkéntesség Európai Éve 2011 Információs Pontot is működtet. Az idei évben több szó esett az ifjúsági önkéntességről is.

Az Ifjúsági Iroda működésének kezdetétől mindig voltak fiatal önkéntesek körülöttünk. A kezdeti időkben ez még nem jelentett célzott toborzást, nem volt konkrét felkészítés, nem kötöttünk szerződést, nem voltunk bejelentett önkéntes fogadó szervezet, a kezdeti időkben még Önkéntes törvény sem volt. Egyszerűen természetes volt, hogy mindig akad egy-két olyan lelkes, tettekre kész fiatal, akinek energiáit nem köti le teljes mértékben az iskola, valamit tenni akar, valaminek részese akar lenni.

A kezdetekhez képest sokat változott az önkéntesség helyzete. Van már Önkéntes törvényünk, lehet regisztrálni önkénteseket fogadó szervezetként, lehet szerződést kötni, lehet költséget téríteni, megyei szinten Önkéntes Centrumok működnek, már egy egész évet szenteltünk az önkéntességnek, országos méretű önkéntes kampányokhoz lehet csatlakozni. Általában többet beszélünk róla, és azt csak reméljük, hogy egyre többen végeznek önkéntes tevékenységet. Mindezek ellenére az ifjúsági munkában megjelenő önkéntes részvétel mit sem változott, maximum az ifjúságsegítők és a fiatalok közötti korkülönbség nőtt.

Ugyanezt érzem időnként általában az önkéntességgel kapcsolatban. Hajlamosak vagyunk erre is úgy tekinteni, mint valami, amiben fejlődünk kell, mert lám-lám milyen jól csinálják ezt tőlünk nyugatabbra. Pedig az önkéntességben is van „magyar narancs”, ha csak arra gondolunk hány családi ház, hétvégi ház, garázs, sufni épült fel kalákában, hogy zajlik a szüret a családi szőlőbirtokokon, hogy egy jó falusi közösségben mindig van, aki virágot visz a templomba, aki lenyírja a fűvet a temetőben, gondozza

az emlékmű körüli virágokat (pedig nincs közterület fenntartó cég). De még sorolhatnánk tovább, hogy hány szülői közösség festi ki, díszíti fel a tantermet a nehéz helyzetű iskolákban, hogy néhány társasházi lakóközösség milyen elszántsággal tudja virágba borítani a panelrengeteg pár négyzetméteres zöldsávját; ezekre ritkán használtuk az önkéntes szót.

A demokrácia és az európai tudatosság elhozta nekünk az önkéntesség egy másik formáját, amit még bizonyára tanulnunk kell, ugyanúgy a felnőtt társadalomnak, mint ahogy a fiataloknak.

Az ifjúsági önkéntesség területén tavasz óta elsősorban az oktatási törvénytervezet hozta lázba a közvéleményt. Az érettségi megkezdésének feltétele a középiskolai bizonyítvány megszerzése, amelynek tartalmaznia kell, hogy a tanuló 60 óra önként választott társadalmi tevékenységet végzett az érettségire jelentkezésig. A terv fogadtatása vegyes volt. Egyrészt valóban hasznos a kevésbé gyakorlatias magyar oktatásban valamilyen tapasztalatszerzési lehetőség, fontos a társadalmi szerepvállalás erősítése, ugyanakkor milyen önkéntes munka az, ami kötelező és az érettségi feltétele? Attól félek, éppen az önkéntes munka lényege veszik el ezzel az intézkedéssel. A diák mentalitás elég gyakran abból indul, hogy gyorsan ússzuk meg azt, ami kötelező, ezzel nem biztos, hogy a 60 órás önkéntes munka minden esetben eléri eredeti célját. Másrészt felmerül a kérdés, hova fog menni önkéntes munkát végezni több tízezer diák, miután az önkéntesek fogadása is gondot okoz a legtöbb intézményben és civil szervezetnél. Természetesen nem arról van szó, hogy ne lenne elég feladat egészségügyi, szociális, vagy környezetvédelmi területen, a probléma inkább az, hogy sok esetben hiányzik a képesség és a lehetőség az önkéntesek képzésére, mentorálására.

Jó példával talákoztunk a Zala Megyei Kórház és a Kölcsey Ferenc

Gimnázium önkéntes együttműködésében. Éppen az önkéntesség évre tervezte első nagy önkéntes megmozdulását a Zala Megyei Kórház, a TÁRS program keretében. A tavasz folyamán 29 gimnazista diák vállalt önkéntes munkát a megyei kórház 7 osztályán. A diákok felkészítéssel vettek részt, az önkéntes munka során megtanulhatták, miként kell viszonyulni egy beteghez, milyen egy jó kórházi közösség. Az önkéntesség terepéről azon osztályokat választották ki, ahol hosszabb időt töltenek a betegek, a fiatalok pedig nem ápolói, hanem segítői feladatokat végeztek. A program mindkét fél részéről sikerrel zárult, a diákok ősztől egy újabb csapattal érkeznek önkénteskedni, a kórház pedig nyáron felnőtt önkéntesek toborzásába kezdett, miután megtapasztalták az fiatal önkéntes program pozitívumait.

Ifjúsági önkéntesség témájában meg kell említeni a nemzetközi önkéntesség európai formáját, az Európai Önkéntes Szolgálatot (EVS). A programot az Európai Bizottság azért hozta létre, hogy a fiataloknak lehetőséget adjon tudásuk, készségeik fejlesztésére, elősegítse társadalmi mobilitásukat és ösztönözze kezdeményező-készségüket. Az EVS támogatást nyújt ahhoz, hogy 18-30 éves fiatalok hosszabb időre (de legfeljebb 12 hónapra) bekapcsolódjanak egy külföldön működő non-profit intézmény, civil szervezet mindennapos munkájába, képességeiket fejleszthessék, nyelvet tanuljanak, új területeken tapasztalatokat szerezhessenek. Ez a sajátos tanulási lehetőség segítséget nyújt a fiataloknak ahhoz, hogy bekapcsolódjanak a társadalom életébe, illetve munkatapasztalatot szerezzenek, ami hozzájárulhat elhelyezkedési esélyeik növeléséhez. Az EVS kiemelt célja egyrészt, hogy segítséget nyújtson a fiataloknak saját jövőjük formálását illetően, másrészt, hogy az önkéntes szolgálat során kialakuló kapcsolatokkal erősödjön az intézmények, civil szerve-

zetek nemzetközi együttműködése és tapasztalatszerése. Az Európai Önkéntes Szolgálat a Fiatalok Lendületben program keretein belül működik. Az EVS programban résztvevő fiatalok a megszerzett kompetenciákról Youthpass bizonyítványt kapnak. A tanúsítványt magyar nyelven állítják ki. A Youthpass tanúsítványban az adott tevékenység szervezői adnak igazolást a részvételről. Leírják, hogy milyen tevékenységet végzett az önkéntes a program keretében, milyen nem formális tanulási folyamatban vett részt, és milyen eredménnyel. A megszerzhető kulcskompetenciákat 8 témában határozták meg.

Egyesületünk pályakezdő fiatalokkal is foglalkozik, az általunk végzett munkaerőpiaci tanácsadást 90 %-ban ők veszik igénybe. Legtöbbször diplomás munkanélküli fiatalok keresnek bennünket tanácsstalanul. Gyakori, hogy egy-egy álláspályázatnál azért utasítják el őket, mert nincs tapasza-

latuk, gyakorlatuk az adott tevékenységben, ennek okán aztán önkéntessé válnak azon a területen, ahol állást is remélnek. Nem nevezhetjük persze klasszikus önkéntességnek ezt a megoldást, hisz inkább „önkéntes gyakor-noki” tevékenység, de akkor is önkéntesség.

Mindebből látszik, hogy minden országban, kultúrában más-mást

jelent az önkéntesség, van ahol inkább a szükség szüli, mert gyakorlatra van szüksége a pályakezdő fiatalnak, vagy mert munkaerőhiánnyal küzd az egészségügy, jobb helyeken pedig a társadalmi részvétel igénye.

*Nemes Bernadett
Zalai Civil Életért Közhasznú Egyesület
Zalaegerszeg*

A Civil Piac tér kinőtte a Plazát!

A Civil Szervezetek Regionális Szövetsége, az Alba Plaza és a Székesfehérvári Önkormányzat partneriségében 2011 márciusában létrejött Civil Piac tér a székesfehérvári bevásárlóközpontot, a civil szervezetek bemutatkozásának otthonát adó közösségi térrel gazdagította. A Piac tér néhány hónap alatt fényesen bizonyította létjogosultságát, és működőképességét. Több mint 60 szervezet jelent meg rendezvényekkel, s több száz féle szórólap adott tájékoztatást a betérők számára a különféle szervezetek tevékenységéről, elérhetőségéről. A látogatókat önkéntes animátorok fogadták, akik konkrét segítséget nyújtottak a civil szolgáltatásokkal kapcsolatos kérdésekben. Az Echo Survey júniusi felmérése szerint, 3 hónap után a megkérdezettek 30 %-a hallott a Piac térről, s 10 %-uk már járt is ott.

Az eredeti szerződés lejártával, a szolgáltatások kibővítése és a megszerzett pozíció kiaknázása érdekében október elsejétől a CISZ önkéntesei a CinemaCity-vel szemben, „Civil Korzó” néven kialakított információs pultnál várják az érdeklődőket. A rendezvények és szolgáltatások pedig a CISZ központjában, a Balatoni út 8 szám alatt megnyíló „Civil Műhely” rendezvénytermében, internet-galériáján és irodáiban kapnak otthonot,

büfével, internettel, és rendezvényszervezési szolgáltatásokkal biztosítva a civil szervezetek számára a színvonalas bemutatkozás lehetőségét.

Az átalakulás bejelentésére szervezett „évadzáró” sajtótájékoztatót Elekes Zsuzsa, a CISZ elnöke köszönetet mondott az önkéntes közreműködőknek, a munkatársaknak és támogatóknak. A kísérlet sikere megnövelte a civil szervezetek tevékenysége iránti érdeklődést, ismertté és keresetté tette a civil szervezetek szolgáltatásait. Az Önkéntesség Évéhez hűen, a CISZ által kiképzett önkéntesekkel üzemeltetett „mintagazdaság” számos kreatív ötletnek, ígéretes bemutatkozásnak adott otthonot és lehetőséget. Vámos Zsolt, az Alba Plaza igazgatója kiemelte, hogy a Piac tér

nem csak a városban, de távolabbi szakmai körökben, sőt még külföldön is pozitív visszhangot keltett. Bár a szerződés lejárt, a „Civil Korzó” létrehozásával továbbra is ingyenesen biztosítják a civilek számára a folyamatos jelenlét lehetőségét.

Róth Péter alpolgármester példaértékűnek nevezte a kezdeményezést, amely a társadalmi felelősségvállalással foglalkozó országos szakmai vásáron is öregbítette Székesfehérvár hírnevét. A továbbiakban is támogatásáról biztosította a projektet, az eddigi erőfeszítésekért pedig köszönetet mondott a közreműködőknek.

A rendezvény után Elekes Zsuzsa elmondta, hogy a Civil Korzón és a novembertől megnyíló Civil Műhelyben, a Balatoni úton a CISZ önkéntesei új meglepetésekkel várják a város lakóit.

Gábor Imre

Civil Szervezetek Regionális Szövetsége
Fejér Megyei Önkéntes Centrum
Székesfehérvár

Önkéntes workshop a Civil Piac téren

Öko-hét önkéntesei

Az önkéntesekkel működtetett Civil Piactér bejárata

Nyugdíjas önkéntesek a kézműves napon

Martonvásári önkéntesek kézműves-napja a Civil Piactéren

Martonvásári önkéntesek kézműves-napja a Civil Piactéren

Önkéntes nap a Civil Piactéren

Herosz – önkéntesek a hontalan állatok világnapján

Drogprevenció, a Tranzit önkénte

